

Innhold

Forord.....	5
-------------	---

Kapittel 1

Oversikt over de forskjellige former for gjeldsforfølgning	15
1.1 Enkeltforfølgning	15
1.1.1 Forfølgning mot debitors person	15
1.1.2 Forfølgning mot debitors formue.....	16
1.1.2.1 Endelig beslag i debitors formue: utleggspant og utleggstrekk.....	16
1.1.2.2 Beslag til midlertidig sikring av kreditors krav: arrest.....	18
1.2 Kollektiv forfølgning: Avvikling av hele debitors bo	19
1.2.1 Konkurs	19
1.2.2 Offentlig skifte av insolvent dødsbo	21
1.2.3 Underhåndsavvikling og frivillig likvidasjon etter kkl. kap. V.....	21
1.3 Gjeldssanering	22
1.3.1 Behovet for konkursavvergende prosedyrer	22
1.3.2 Akkordforhandlingsloven av 1899 og kritikken mot den .	24
1.3.3 Underhåndsakkorder	25
1.3.4 Gjeldsforhandling etter kkl. 1984	28
1.3.5 Gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven.....	31
1.4 Andre lovbestemte former for behandling av insolvente boer eller formueskomplekser	32

Kapittel 2

Oversikt over den ytre fremgangsmåte ved gjeldsforfølgning	34
2.1 Enkeltforfølgning	34
2.1.1 Namsmyndighetene	34
2.1.2 Utleggsforretningen	35
2.1.3 Realisasjon av det utlagte.....	37
2.2 Gjeldsforhandling etter konkursloven	38
2.2.1 Åpning, kunngjøring, gjennomgåelse av debitors formuesforhold	38
2.2.1.1 Åpning av gjeldsforhandling	38
2.2.1.2 Offentlighet ved gjeldsforhandling	40
2.2.1.3 Gjeldsnemnd og revisor.....	41

2.2.1.4	Gjennomgåelsen av debitors formuesforhold. Gjeldsnemndas «redegjørelse»	43
2.2.2	Forhandling om frivillig gjeldsordning	46
2.2.2.1	Utarbeidelse og fremsettelse av forslag til frivillig gjeldsordning	46
2.2.2.2	Hva kan et forslag til frivillig gjeldsordning gå ut på?	47
2.2.2.3	Vedtagelse av forslag til frivillig gjeldsordning. . .	49
2.2.3	Forhandling om tvangsakkord	50
2.2.3.1	Hva kan en tvangsakkord gå ut på?	50
2.2.3.2	Vedtagelsen	52
2.2.3.3	Stadfestelsen	54
2.2.3.4	Avslutningen av akkordforhandlingen.	55
2.3	Konkurs	56
2.3.1	Konkursåpningen	56
2.3.2	Boets organer	62
2.3.3	Boets aktiver: Registrering, bevaring og realisering	65
2.3.4	Boets aktiver: Abandonering og overføring til panthaver .	70
2.3.5	Fortsettelse av debitors næringsvirksomhet for boets regning.	71
2.3.6	Informasjon til ansatte og meldeplikt til myndighetene . .	74
2.3.6.1	Informasjon til de ansatte.	74
2.3.6.2	Meldeplikt til myndighetene	74
2.3.7	Anmeldelse og prøvelse av fordringene.	75
2.3.8	Utlodning. Slutning av boet	78
2.3.9	Konkursens avslutning.	80
2.4	Gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven.	83
2.4.1	Åpning av gjeldsforhandling	83
2.4.1.1	Søknad om gjeldsforhandling. Namsmannens og tingrettens avgjørelse av om gjeldsforhandling skal åpnes.	83
2.4.1.2	Kunngjøring, registrering og oppfordring om å melde krav.	85
2.4.1.3	Sikring av debitors eiendeler. Lønnstreck.	86
2.4.1.4	Oppnevning av medhjelper	86
2.4.2	Forhandling om frivillig gjeldsordning	87
2.4.2.1	Utarbeidelse av forslag til frivillig gjeldsordning. Hva kan forslaget gå ut på?	87
2.4.2.2	Behandlingen og vedtagelsen av et forslag til frivillig gjeldsordning	91
2.4.3	Tvungen gjeldsordning	91
2.4.3.1	Innledningen av en behandling om forslag til tvungen gjeldsordning	91
2.4.3.2	Hva kan en tvungen gjeldsordning gå ut på?.	92

2.4.3.3	Stadfestelsen. Rettsmidler	93
2.4.4	Gjeldsordningsperioden	94
2.4.4.1	Oppfyllelse av betalingsplanen	94
2.4.4.2	Endring av gjeldsordning	94
2.4.5	Gjeldsordningens avslutning. «Etterperiode»	96
2.4.6	Tingrettens stilling og oppgaver i saker etter gjeldsordningsloven. Saksomkostninger.	97
2.5	Enkelte fellesspørsmål ved gjeldsforhandling etter konkursloven og konkurs	99
2.5.1	Insolvensbehandlingsens formål	99
2.5.2	De ansattes representasjon i gjeldsnemnd og bostyre	102
2.5.3	Bruk av elektronisk kommunikasjon	104
2.5.4	Tingrettens stilling og oppgaver.	105
2.5.4.1	Tingretten som dømmende og kontrollerende organ. Kreditorautonomi	105
2.5.4.2	Tingrettens overprøvingsadgang	106
2.5.4.3	Tingrettens saklige kompetanse etter kkl. § 145	107
2.5.4.4	Tingrettens stedlige kompetanse	110
2.5.5	Omkostningene ved bobehandlingen.	111
2.5.5.1	Rettsgebyrer	111
2.5.5.2	Andre omkostninger	112
2.5.5.3	Ansaret for at omkostningene blir dekket	113
2.5.5.4	Rekvirentens plikt til å betale forskudd på eller stille sikkerhet for skifteomkostningene	116

Kapittel 3

Hvem kan settes under kreditorforfølgning?	118
3.1 Hovedregelen	118
3.2 Sammenslutninger	119
3.2.1 Innledning.	119
3.2.2 Rettstekniske hensyn	119
3.2.3 Heftelsesformens betydning.	120
3.2.4 Gjeldende rett	122
3.2.4.1 Korporasjoner (foreninger) og selskaper med begrenset ansvar.	122
3.2.4.2 Ansvarlige selskaper med udelt ansvar	124
3.2.4.3 Selskaper med delt ansvar	127
3.2.4.4 Selskaper med blandet ansvar	128
3.3 Stiftelser	129
3.4 Hvilke debitorer kan begjære gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven?	130
3.5 Utlendinger, aktiver i utlandet	131
3.5.1 Den folkerettslige ramme.	131
3.5.2 Enkeltforfølgning.	132

3.5.3	Konkurs	134
3.5.3.1	Prinsipielle synspunkter	134
3.5.3.2	Adgangen til å åpne konkurs i Norge. Konkursens virkning for debtors eiendeler i utlandet	135
3.5.3.3	Utenlandske konkursers virkning for debtors eiendeler i Norge	138
3.5.4	Gjeldsforhandling og tvangsakkord etter konkursloven	140
3.5.5	Gjeldsordning etter gjeldsordningsloven	142
3.6	Stat og kommune	143

Kapittel 4

Hvem kan begjære gjeldsforfølging iverksatt?	146	
4.1	Enkeltforfølging	146
4.1.1	Utlegg	146
4.1.1.1	De alminnelige tvangsgrunnlag for utlegg	146
4.1.1.2	De særlige tvangsgrunnlag for utlegg	149
4.1.2	Arrest	151
4.2	Gjeldsforhandling eller konkurs begjært av debitor	152
4.2.1	Gjeldsforhandling kan bare begjæres av debitor	152
4.2.2	Debtors adgang til å begjære konkurs	153
4.2.3	Debtors plikt til å begjære åpnet gjeldsforhandling eller konkurs	154
4.2.4	Hvem kan begjære gjeldsforhandling eller konkurs på vegne av debitor?	156
4.3	Konkursbegjæring fra en kreditor	157
4.3.1	Rekvirenten må være konkurskreditor	157
4.3.2	Rekvirentens fordring er uforfalt eller betinget	159
4.3.3	Rekvirentens fordring er eller tilbys sikret ved pant e.l. i debtors eiendeler	160
4.3.4	Rekvirentens fordring er eller tilbys sikret ved pant e.l. i tredjemanns eiendeler	161
4.3.5	Kan konkurs avverges ved tilbud om betaling av rekvirentens tilgodehavende?	163
4.4	Konkursåpning ex officio eller etter begjæring av tredjemann	164
4.5	Rekvirentens ansvar for en urettmessig konkursbegjæring	165
4.6	Tilbakekalling av konkursbegjæring. Flere parallelle konkursbegjæringer	166

Kapittel 5

Forfølgingsgrunnlaget	169	
5.0	Oversikt	169
5.1	Sikringsgrunn for arrest	169
5.2	Insolvens, illikviditet og insuffisiens	170
5.2.0	Oversikt	170

5.2.1	Nærmere om likviditets-/illikviditetsspørsmålet	172
5.2.2	«Forbigående» illikviditet	174
5.2.3	Suffisiens-/insuffisiensspørsmålet. Oversikt	176
5.2.4	Debitors aktiva	176
5.2.5	Debitors passiva	178
5.2.6	Sammenhengen mellom likviditet og suffisiens	181
5.3	Gjeldsforhandlingsgrunn	182
5.3.1	Konkursloven § 1: Debitor må være blitt illikvid	183
5.3.2	Konkursloven § 4 første ledd nr. 3: Det må være utsikt til at debitor kan oppnå frivillig gjeldsordning eller tvangsakkord	184
5.3.3	Gjeldsordningsloven § 1-3: Debitor må være «varig ute av stand til å oppfylle sine forpliktelser»	184
5.4	Konkursgrunn: Insolvens	186
5.5	Konkursgrunn: Mislykket gjeldsforhandling	187
5.5.1	Konkurs fordi debitor ikke får i stand en frivillig gjeldsordning eller en tvangsakkord, kkl. 57 første ledd	187
5.5.2	Konkurs som sanksjon mot pliktforsømmelse fra debitors side	187
5.6	Beviset for illikviditet eller insolvens	188
5.6.1	Debitor begjærer gjeldsforhandling eller gjør oppbud.	188
5.6.2	En kreditor begjærer konkurs. Oversikt over bevisspørsmålene	189
5.6.3	Insolvenspresumsjonene etter kkl. § 62	191
5.6.4	Insolvenspresumsjonen etter kkl. § 63 (konkursvarsel).	192
5.7	Negative konkursgrunner	195
5.7.1	Kreditor har gitt avkall på retten til å begjære konkurs	195
5.7.2	Debitor har begjært åpnet eller åpnet gjeldsforhandling	195
5.7.3	Manglende betaling av forskudd til sikkerhet for skifteomkostningene	197
5.7.4	Kan konkurs nektes åpnet hvor det antas at boet ikke vil kunne gi noen dekning til kreditorene?	198

Kapittel 6

Virkningen av at gjeldsforfølgning er iverksatt	199	
6.1	Virkningen av gjeldseksekusjon	199
6.2	Virkningene av at det åpnes gjeldsforhandling etter konkursloven	201
6.2.1	Når inntreer virkningene?	201
6.2.1.0	Oversikt	201
6.2.1.1	Tidspunktet for åpning av forhandling om frivillig gjeldsforhandling	201
6.2.1.2	Tidspunktet for åpning av forhandling om tvangsakkord	202
6.2.1.3	Fristdagen ved gjeldsforhandling	202

6.2.2	Debitors rett og legitimasjon til å råde over boet	203
6.2.2.1	Debitor beholder sin rådighet under kontroll av gjeldsnemnda	203
6.2.2.2	Krav om samtykke fra gjeldsnemnda for visse disposisjoner	204
6.2.2.3	Tillatelse fra gjeldsnemnda	206
6.2.2.4	Godtroende tredjemann beskyttes	206
6.2.2.5	Hva innebærer det at debitors disposisjon er «gyldig», hhv. «ugyldig»?	207
6.2.2.6	Sanksjoner fra gjeldsnemnda	208
6.2.3	Gjeldsforhandlingens øvrige virkninger for debitor	208
6.2.3.1	Debitors opplysningsplikt	208
6.2.3.2	Gjeldsforhandlingens næringsrettslige virkninger	209
6.2.4	Gjeldsforhandling som hindring for annen gjeldsforfølging mot debitor	210
6.2.4.1	Konkurs	210
6.2.4.2	Enkeltforfølging	212
6.2.4.3	Tvangsdekning	213
6.2.5	Gjeldsforhandling etter konkursloven er til hinder for åpning av gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven	214
6.2.6	Gjeldsforhandlingens øvrige materiellrettslige virkninger for kreditorer og tredjemenn	214
6.2.6.0	Oversikt	214
6.2.6.1	Gjeldsforhandlingens betydning for foreldelsen av debitors forpliktelse	216
6.3	Virkningene av at det åpnes gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven	218
6.3.1	Når inntreer virkningene?	218
6.3.2	Debitors råderett under gjeldsforhandlingsperioden	218
6.3.3	Gjeldsforhandlingens øvrige virkninger for debitor	219
6.3.4	Gjeldsforhandling som hindring for annen gjeldsforfølging	220
6.3.5	Gjeldsforhandlingens og gjeldsordningens øvrige materiellrettslige virkninger for kreditorer og tredjemenn	221
6.3.5.0	Oversikt	221
6.3.5.1	Gjeldsforhandlingens og gjeldsordningens betydning for foreldelsen av debitors forpliktelse	222
6.4	Virkningene av at det åpnes konkurs	224
6.4.1	Når inntreer virkningene?	224
6.4.1.1	Konkursåpningstidspunktet	224
6.4.1.2	Fristdagen ved konkurs	225
6.4.2	Debitors rett og legitimasjon til å råde over boet	228
6.4.2.1	Debitor taper retten til å råde over sitt bo	228
6.4.2.2	Debitors legitimasjon. Oversikt	230

6.4.2.3	Debitors kvitteringslegitimasjon og legitimasjon som påbudsadressat.	231
6.4.2.4	Debitors legitimasjon etter gjeldsbrevloven, loven om godtroerverv av løsøre og loven om finansiell sikkerhetsstillelse	232
6.4.2.5	Nærmere om vilkårene for å kunne påberope legitimasjonsreglene	233
6.4.2.6	Rådighetsforbud etter kkl. § 75	234
6.4.3	Debitors opplysnings- og hjelpeplikt	236
6.4.3.1	Positiv angivelse av debitors plikter	236
6.4.3.2	Begrensninger i debitors opplysningsplikt	238
6.4.4	Tredjemanns plikt til å avgi forklaring om debitors økonomiske forhold og til å fremlegge dokumenter av betydning for bobehandlingen	241
6.4.4.1	Boets behov for å kunne avkreve tredjemann opplysninger og dokumenter	241
6.4.4.2	Hovedregler om tredjemanns vitneplikt	242
6.4.4.3	Hovedregler om tredjemanns plikt til å fremlegge bevis (edisjonsplikten)	244
6.4.4.4	Tredjemanns taushetsplikt som begrensning av hans vitne- og edisjonsplikt	246
6.4.5	Konkursens næringsrettslige virkninger for debitor	250
6.4.5.1	Suspensjon eller tap av retten til å drive visse næringer	250
6.4.5.2	Konkurskarantene. Rettspolitisk vurdering	250
6.4.5.3	Hvem kan settes i konkurskarantene?	252
6.4.5.4	Vilkårene for et pålegg om konkurskarantene.	253
6.4.5.5	Saksbehandlingen	255
6.4.5.6	Virkningen av et karantenepålegg	256
6.4.5.7	Sanksjoner mot brudd på karantenepålegg	257
6.4.6	Konkursens øvrige virkninger for debitor. Sanksjoner mot pliktforsømmelse.	258
6.4.6.1	Underholdsbidrag. Bolig	258
6.4.6.2	Møteplikt. Frihetsinnkrenkninger. Straffansvar.	259
6.4.7	Debitorplikter og -rettigheter hvor debitor er en sammenslutning eller stiftelse	261
6.4.8	Konkursen som hindring for annen gjeldsforfølgning mot debitor.	262
6.4.8.1	Enkeltforfølgning.	262
6.4.8.2	Tvangsdekning.	263
6.4.8.3	Gjeldsforhandling	264
6.4.9	Konkursens øvrige materiellrettslige virkninger for kreditorer og tredjemenn	264
6.4.9.0	Oversikt	264

6.4.9.1 Konkursens betydning for foreldelsen av debitors forpliktelser	265
6.4.10 Debitors prosesser	267
6.4.10.1 Debitor er saksøker	267
6.4.10.2 Debitor er saksøkt	269
6.4.10.3 Voldgift	270
Lovforkortelser	272
Litteraturliste	276
Lovregister	278
Domsregister	299
Stikkordregister	302